

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

48. An qui vovit, vel iuravit, vel habuit pro pœnitentia iniuncta audire Missam, vel dicere Officium B. Virginis, si Missam audiat, vel recitet sine inerna attentione, adimpleat votum, & pœnitentiam? ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

Prælati licentiam esse necessariam, & testatur se plures Romæ vidisse eo die celebrare.

RESOL. XLVII.

An qui ex voto, vel penitentia tenetur recitare aliquo die tantum partem Rosarii, si illam cum notabili in corruptione recitet, dicatur satisfacere, etiam si dimidiam partem mane, & aliam vespere recitet? Ex p. 4. tr. 4. & Misc. Ref. 17.

Que nunc est in tom. 3. tr. 6. Ref. 67. & in aliis eius not. Et pro diffinitio huius Ref. in tom. 1. tr. 6. Ref. 9. §. vlt. in principio, & in tom. 3. tr. 6. Ref. 55. §. Sed qui a recitauerat ad lin. 8.

§. 1. **A**ffirmatiue respondeo, quia, vt probauit in 2. part. tract. 12. resol. 4. recitans Officium diuinum cum magna interruptione, satisfacit præcepto; ergo idem dicendum erit in recitatione Rosarii ex voto & penitentia, & hanc sententiam quoad vtramque partem tenet Sanchez in opus. tom. 2. lib. 7. c. 2. dub. 19. n. 5. vbi sic ait. Secunda sententia docet, quod licet sine causa iusta interrumpat recitans Horam, & per magnum tempus, non peccat mortaliter, nec tenetur sub mortali ad repetendum, quia licet, physice loquendo, quando est magna interruptio, non sit eadem hora continua: at loquendo moraliter propter intentionem, quam hic habet supplendi quod deest intra eundem diem, censetur integratio & continuatio eiusdem horæ, atque adeo impletio præcepti Horarum quoad substantiam. Item, quia qui tenetur ad Rosarium, vel Psalmum ex voto, vel penitentia, satisfacit recitando dimidiam partem mane, & aliam vespere; ergo similiter in Hora canonica. Ita Sanchez, qui optimè notat hanc sententiam veram esse, licet quis faciat illam interruptionem cum proposito formali reincipiendi postea illud, quod fuerat recitatum, hoc enim non obstante poterit postea non reincipere, sed profequi quod cœperat, quicquid asserant aliqui, quos alibi impugnauimus.

Alibi in tom. 3. tr. 6. Ref. 46. §. primo & in aliis eius not.

RESOL. XLVIII.

An qui vovit, vel iuravit, aut habuit pro penitentia iniuncta audire Missam, vel dicere officium B. Virginis, si Missam audiat, vel recitet sine interna attentione, adimpleat votum, & penitentiam? Et docetur præceptum audiendi Missam, & recitandi Horas Canonicas adimpleri sine interna attentione, dummodo interius recitans, vel audiens Missam non se gerat distractus. Ex p. 10. tr. 13. & Misc. 3. Ref. 35.

Alibi in tom. 3. tr. 6. Ref. 47. & 48. & in tom. 1. tr. 3. Ref. 2. & in quinque primis lin. Ref.

§. 1. **V**idetur probabiliter affirmatiue posse responderi, sicut probabiliter dicitur, præceptum audiendi Missam, & recitandi Horas Canonicas adimpleri sine interna attentione, dummodò interius recitans, vel audiens Missam, non se gerat distractus. Et pro hac sententia ego alibi citavi Huradum, Lugo, & alios, & me citato, illam tenet nouissimè Dicastillus, de Sacram. tom. 1. tract. 5. disp. 5. dub. 8. num. 95. & dub. 9. n. 117. vbi sic infert. Eadem ratione colligitur posse implere præceptum audiendi duas, vel plures Missas, si præceptum præcisè sit ex præcipiente, vel legislatore humano, humanaque auctoritate, etiam si vni tantum, vel etiam nulli interius attendat: dummodò exterius sit in eo loco, & situ, quo censetur omnibus Missis præsens, nullo dato signo exteriori, quo ostendatur non omnibus, aut nulli Missæ attendere; nam eum iuxta nostra principia non sit necessaria vlla attentio interna ad implendum Ecclesiæ præceptum, dummodò ita assistatur, vt nulla distractionis significatio detur; attentio verò ad tres, vel plures Missas simul non sit impossibilis, profectò ex eo quòd quis af-

sistat pluribus, non colligitur quod illis non attendat, neque enim assistentia & attentio ad vnam pugnat cum assistentia & attentio ad reliquas. Ita ille, cui adde Pellizzarium, in Manual. Regular. tom. 1. tract. 1. c. 4. §. 1. n. 48. etiam me citato. Vnde minor, quem modo Reuerendissimus Magister Candidus, tom. 1. disp. 25. dub. 14. vocauerit hanc sententiam improbabilem, cum illam ex Dominica Familia doceat Syluester, Durandus, Paludanus, & D. Antoninus, & ex Societate Iesu Cardinalis Lugo, Coninch, Dicastillus, & plures alij viri doctissimi.

2. Sed quo ad Casus propositos de Voto, Iuramento, & Penitentia, negatiuam sententiam docet idem Dicastillus, vbi supra dub. 7. n. 90. vbi sic ait: Verum autem hoc ipsum sufficiat ad impletionem Voti, aut Iuramenti, non est huius loci disputare; sicut nec de non impletione Penitentia inimicè in Confessione. Sufficiat dicere non esse eandem rationem, atque de præceptis Ecclesiæ, nam cum obligatio Voti, & Iuramenti sit de re, quæ quantumuis interna sit, sufficienter immo, ut resicit Deo ipsi cui promissio Voti facta est, aut quæ in resem adduximus rei faciendæ, & qui est proprius iudex, & cognitor impletionis rei promissæ, vel vltis verbis rem explicem, cum materia promissa comparatione promittentis, & eius, cui promittitur, sit æquè nota, etiam si materia sit actus internus, & æquè subiecta voluntati promittentis, aut iurantis, sibi quæ imponenti priuatam legem potest potestas obligandi ad eam materiam se extendere, quæ promitti potest homini, & acceptanti Deo æquè subiecta est, & nota atque si esset materia externa. Ecclesia verò, aut Princeps aliquis suam quasi phararam non extendit, nec extendere potest nisi tantum ad externos actus, qui iuxta sua subsunt externo illius iudicio, & cognitioni, vt explicatum est. Quod verò attinet ad Penitentiam iniunctam in Sacramento Confessionis, quia ea Penitentia iniungitur à Sacerdote gerente vices Christi, iudicante nomine ipsius, atque efficiente, vt illud opus satisfactorium sit pars integralis Sacramenti, et hinc omnibus capitibus potest resultare obligatio Iuris naturalis diuini, quæ potest transcendere ad actus etiam internos, ad quos Christus ipse instituit Sacramentum, potest virtute sua obligandi pertingere, qui exteriorum pariter actuum atque interiorum notitiam Iudex est, Princeps, ac Dominus, de illi quoque iudicat: quod tamen non habet Ecclesia, vnde illud axioma ortum habuit: Ecclesia non iudicat de occultis. Ita Dicastillus.

3. Verum aliquis posset dicere, quod obligatio Voti, & satisfactionis impositæ à Confessario regularitur, & obligat instar præceptorum Ecclesiæ, vt tradunt communiter Doctores, nisi aliter constet de intentione vouentis, & Confessarij: sed secundum opinionem probabilem præceptum Ecclesiæ non obligat ad actum obligationem internam, sed tantum externam: ergo non obligat Votum, aut Penitentia imposita à Confessario. Cogita, nam ipsemet Dicastillus postea dub. 9. n. 119. suam sententiam vocat tantum probabiliorem.

RESOL. XLIX.

An qui audit Missam animo non satisfaciendi voto, vel iuramento, satisfaciat voto? Vbi plura de intentione satisfaciendi præcepto. Et an doctrina huius Resolutionis non procedat in obligationibus iustitiæ? Et notatur necessarium non esse habere voluntatem expressam satisfaciendi præcepto: nam si ex ignominia præcepti rem præcepta exequatur, præcepto satisfactum est.